

Vega kommune

Plan og utvikling

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Melding om vedtak

Vår ref:
2012/1741-5

Saksbehandler:
Margrethe Wika

Dato
02.07.2012

Felles høringsuttalelse ny, helhetlig verdensarvpolitikk

Det vises til siste møte i Vega kommunestyre den 29.6.2012, sak 55/12, der følgende vedtak ble fattet:

Vega kommunestyre avgir følgende høringsuttalelse til forslag til ny, helhetlig verdensarvpolitikk jf brev fra Miljøverndepartementet av 29. mars 2012:

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune er positive til at Miljøverndepartementet har utarbeidet en slik helhetlig verdensarvpolitikk og ser arbeidsdokumentet som et viktig verktøy for å kunne oppfylle Verdensarvkonvensjonens intensjoner og nasjonale, regionale og lokale forventninger.

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv har drøftet aktuelle tema i arbeidsdokumentet med Vega verneområdestyre, Helgeland Museum, Statens Naturoppsyn og Fylkesmannens landbruksavdeling. Vår høringsuttalelse gjenspeiler også de innspill som har kommet fra disse instansene.

Organisering, aktører og samarbeid

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv støtter departementets forslag om et årlig forum for å få en best mulig samordning av verdensarvbeholdningen nasjonalt, samt årlige samlinger for verdensarvstedene. Dette vil være viktig for å bygge opp lokal kompetanse og kapasitet.

Vi ser det som positivt at departementet foreslår samme organisering lokalt som vi har valgt på Vega, med et råd og områdekoordinator som også er del av forvaltningsknutepunktet for Vega. Videre mener vi Norges Verdensarv, verdensarvstedenes nettverksorganisasjon, spiller en viktig rolle som møteplass for verdensarvstedene gjennom det årlige Verdensarvforum og for å utvikle en enhetlig verdensarvpolitikk. Vi mener det er viktig at departementet og direktoratene bidrar til nettverkets virksomhet, både med kompetanse og økonomi.

Om Statens Naturoppsyn skal få en rolle i arbeidet med å følge opp Plan- og Bygningsloven, vil det være avgjørende at etaten tilføres ressurser til dette. Per i dag har Statens Naturoppsyn med Vegaøyan Verdensarv som arbeidssted, også ansvar for hele Nordlandskysten fra Salten til Namdal. Skal Statens Naturoppsyn ha en styrket og formalisert rolle med både oppsyn, overvåkning og veiledning, må oppsynet styrkes både mht kapasitet og kompetanse.

Postadresse:

8980 VEGA

E-post:

postkasse@vega.kommune.no

Besöksadresse:

Internett:

www.vega.kommune.no

Telefon: 75 03 58 00

Telefaks: 75 03 51 01

Bankkto.: 4535 10 00086

Org.nr.: 941 017 975

Overvåkning og rapportering

Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv og Vega kommune støtter MDs forslag om at Statens Naturoppsyn gis en formalisert rolle når det gjelder oppsyn og overvåkning i Vegaøyen Verdensarvområde. Vi vil videre anmode om at det foretas en risikovurdering, både mht til ferdsel, oljevernberedskap og klimaendringer.

Med den økende skipstrafikken langs kysten og åpning av nye oljefelt bare få mil fra verdensarvområdet, er Vegaøyen spesielt utsatt. Det må derfor være et prioritert område mht overvåkning, kystnær beredskap, opplæring og utstyr.

Det er uklart hvilke mulige konsekvenser klimaendringene vil få for området's fugleliv, og da i særdeleshet ærfugltradisjonen. Situasjonen bør følges nøye.

Tilsvarende bør fiskeribestandene i verdensarvområdet overvåkes og sikres mot beskatning som kan true de lokale bestandene.

Sentre for verdensarven og formidling

Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv og Vega kommune har i samarbeid med Helgeland Museum og VisitVega arbeidet i mange år for å få utviklet et godt formidlingskonsept for Vegaøyen verdensarvområde som også inkluderer et senter for verdensarven. Det sårbare fuglelivet, lange avstander i vanskelig farvann og ustabil vær i verdensarvområdet gjør at vi lokalt er helt avhengig av et slikt senter for å kunne gi et helhetlig og helårlig formidlingstilbud. Det er derfor med stor glede vi konstaterer at MD tilrår etablering av slike sentra der det er naturlig. Vi er også fornøyd med at departementet åpner for ulike modeller der både forvaltningsknutepunkt og museum styrkes for å utvikle god formidling.

Vi støtter dokumentets intensjon om at staten tar hovedansvar for finansiering mht investeringer og drift. Dette er spesielt viktig for forholdsvis små kommuner / steder med begrenset næringsliv og kommuneøkonomi.

Om Statens Naturoppsyn skal ha en helhetlig oppdrag når det gjelder veiledning om kultur- og naturarven i verdensarvområdet, vil Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv og Vega kommune anmode om at lokalt naturoppsyn styrkes med en naturveilederstilling.

Kunnskap og kompetanse

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv støtter intensjonene om å bygge opp kunnskap og kompetanse på stedene. Vi vil understreke at stedene selv må ha eierskap til sine utfordringer mht kunnskap, kompetanse og formidling. Stedene må være en sentral og selvfølkelig aktør i utviklingen av informasjons- og undervisningsmateriell.

Det må være et mål at kompetanse om tradisjonshåndverk og immateriell kunnskap bygges opp i lokale/ regionale kunnskapsinstitusjoner som museer, stiftelser, forvaltningsknutepunkt og andre instanser som arbeider innen dette feltet. Det vil sikre oppbygging av lokal kompetanse, kontinuitet og at kunnskapen sikres for ettertiden.

Skole og utdanning

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv støtter Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementets målsetting om å etablere etterutdanningskurs for lærere, lærerverktøy og besøkspakker. Det er avgjørende at stedene tas med i dette arbeidet, styrkes med ressurser til undervisning og at det gis finansiell mulighet til både å utvikle og tilby slike undervisningspakker via Den kulturelle skolesekken og Den naturlige skolesekken.

Internasjonalt arbeid

Internasjonalt samarbeid er viktig både for å skape lokalt engasjement og for utveksling av erfaringer om forvaltning, formidling og næringsutvikling basert på kultur- og naturarven.

Stedene må settes i stand til å delta i internasjonale samarbeidsprosjekt gjennom både finansielle ordninger og oppbygging av lokal/nasjonal kompetanse og kapasitet på dette området.

Verdiskaping

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv støtter at verdensarven blir høyt prioritert i Miljøverndepartementets nye strategi for verdiskaping knyttet til kultur- og naturarven. Vi mener det er svært viktig for stedene å få mulighet til å utvikle gode prosjekter som kan bidra aktivt til lokal utvikling og kompetanseoppbygging. Vi er derfor også positive til at samarbeidet mellom verdensarvrådene og lokale næringsdrivende blir styrket. I tillegg vil det være viktig at fylkeskommunene som regional utviklingsaktør trekkes inn i dette arbeidet.

Det vises til intensjonsavtale av 1.12.2002 hvor lokale næringer og organisasjoner på Vega, Vega kommune, Helgeland Regionråd, Sør-Helgeland regionråd, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Riksantikvaren, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning og Miljøverndepartementet er blitt enige om følgende hovedpunkter:

- *Målet med Verdensarvnomineringsen av Vegaøyen er at landskapet med sine kulturelle og biologiske verdier skal bevares.*
- *En forutsetning for at disse verdiene bevares er at de tradisjonelle næringene og øvrig næringsliv fortsatt kan drives økonomisk lønnsomt og at denne næringsvirksomhet kan utvikles i samme takt som i landet for øvrig. Det samme gjelder nye næringer.*
- *Verdensarvområdet skal forvaltes i tråd med gjeldene nasjonal lovgivning. Formålet med nominasjonen har ikke vært å skape nye lover og forordninger som bare gjelder for Vega. Fylkesmannen i Nordland skal arbeide for at lovgivningen ikke motvirker formålet.*
- *Landbruk, havbruk, fiskeri, turisme og øvrig næringsvirksomhet skal utvikles i samarbeid og med gjensidig hensyntagen.*
- *Verdensarvstatus for området influerer ikke på grunneiers og bruksberettigtes rettigheter til jakt og fangst.*

Sluttkommentar

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv mener en forutsetning for at vi skal lykkes i verdensarvarbeidet lokalt, er forutsigbare og langsiktige økonomiske ordninger for å ta vare på området verdier. For Vegaøyen gjelder dette spesielt ærfugltradisjonen og kulturlandskaps-skjøtselen som er basert på et omfattende samarbeid med grunneierne og lokalt jordbruk. Bøndene må vite at når de inngår samarbeid om skjøtsel, er dette langsiktige avtaler og økonomiske ordninger som er forutsigbare. Det er også viktig at de statlige midlene samordnes og økes slik at de dekker de reelle behov.

Videre er det med uro vi konstaterer at årets bevilgning til bygningsvern ble redusert fordi det nå brukes verdensarvmidler fra Riksantikvarens budsjett til steder/tiltak på den tentative listen. Departementet må arbeide aktivt for at verdensarvpotten økes i takt med oppstart av arbeid med eller innskriving av nye steder. Vi må ikke ende i en uheldig situasjon der stedene konkurrerer om verdensarvmidlene.

For øvrig mener vi at dokumentet gir forslag til løsninger på de viktigste utfordringene nasjonalstaten og verdensarvstedene står overfor. Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv og Vega kommuner forutsetter at dokumentets føringer mht formidling, etablering av senter for verdensarven, kapasitet og kompetanse, ny strategi for verdiskaping tilknyttet kultur- og naturarven, samt internasjonalt samarbeid, følges opp med nødvendige bevilgninger gjennom statsbudsjettet.

Med hilsen

Andre' Møller

Andre' Møller

Ordfører og leder i Stiftelsen Vegaøyene verdensarv

Vega kommune

Arkiv:	K12
Arkivsaksnr:	2012/1741-2
Saksbehandler:	Margrethe Wika

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
55/12	Vega kommunestyre	29.06.2012

Vedlegg: Ny, helhetlig verdensarvpolitikk, Miljøverndepartementet. Dokument av mars 2012.

Felles høringsuttalelse ny, helhetlig verdensarvpolitikk

Saksprotokoll i Vega kommunestyre - 29.06.2012

Behandling:

Ordføreren foreslo slik tilføyelse til pkt Verdiskaping:

Det vises til intensjonsavtale av 1.12.2002 hvor lokale næringer og organisasjoner på Vega, Vega kommune, Helgeland Regionråd, Sør-Helgeland regionråd, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Riksantikvaren, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning og Miljøverndepartementet er blitt enige om følgende hovedpunkter:

- Målet med Verdensarvnomineringen av Vegaøyen er at landskapet med sine kulturelle og biologiske verdier skal bevares.
- En forutsetning for at disse verdiene bevares er at de tradisjonelle næringene og øvrig næringsliv fortsatt kan drives økonomisk lønnsomt og at denne næringsvirksomhet kan utvikles i samme takt som i landet for øvrig. Det samme gjelder nye næringer.
- Verdensarvområdet skal forvaltes i tråd med gjeldene nasjonal lovgivning. Formålet med nominasjonen har ikke vært å skape nye lover og forordninger som bare gjelder for Vega. Fylkesmannen i Nordland skal arbeide for at lovgivningen ikke motvirker formålet.
- Landbruk, havbruk, fiskeri, turisme og øvrig næringsvirksomhet skal utvikles i samarbeid og med gjensidig hensyntagen.
- Verdensarvstatus for området influerer ikke på grunneiers og bruksberettiges rettigheter til jakt og fangst.

Innstillinga og tilleggsforslaget ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling

Vega kommunestyre avgir følgende høringsuttalelse til forslag til ny, helhetlig verdensarvpolitikk jf brev fra Miljøverndepartementet av 29. mars 2012:

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune er positive til at Miljøverndepartementet har utarbeidet en slik helhetlig verdensarvpolitikk og ser arbeidsdokumentet som et viktig verktøy for å kunne oppfylle Verdensarvkonvensjonens intensjoner og nasjonale, regionale og lokale forventninger.

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv har drøftet aktuelle tema i arbeidsdokumentet med Vega verneområdestyre, Helgeland Museum, Statens Naturoppsyn og Fylkesmannens landbruksavdeling. Vår høringsuttalelse gjenspeiler også de innspill som har kommet fra disse instansene.

Organisering, aktører og samarbeid

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv støtter departementets forslag om et årlig forum for å få en best mulig samordning av verdensarvarbeidet nasjonalt, samt årlige samlinger for verdensarvstedene. Dette vil være viktig for å bygge opp lokal kompetanse og kapasitet. Vi ser det som positivt at departementet foreslår samme organisering lokalt som vi har valgt på Vega, med et råd og områdekoordinator som også er del av forvaltningsknutepunktet for Vega. Videre mener vi Norges Verdensarv, verdensarvstedenes nettverksorganisasjon, spiller en viktig rolle som møteplass for verdensarvstedene gjennom det årlige Verdensarvforum og for å utvikle en enhetlig verdensarvpolitikk. Vi mener det er viktig at departementet og direktoratene bidrar til nettverkets virksomhet, både med kompetanse og økonomi.

Om Statens Naturoppsyn skal få en rolle i arbeidet med å følge opp Plan- og Bygningsloven, vil det være avgjørende at etaten tilføres ressurser til dette. Per i dag har Statens Naturoppsyn med Vegaøyan Verdensarv som arbeidssted, også ansvar for hele Nordlandskysten fra Salten til Namdal. Skal Statens Naturoppsyn ha en styrket og formalisert rolle med både oppsyn, overvåkning og veiledning, må oppsynet styrkes både mht kapasitet og kompetanse.

Overvåkning og rapportering

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune støtter MDs forslag om at Statens Naturoppsyn gis en formalisert rolle når det gjelder oppsyn og overvåkning i Vegaøyan Verdensarvområde. Vi vil videre anmode om at det foretas en risikovurdering, både mht til ferdsel, oljevernberedskap og klimaendringer.

Med den økende skipstrafikken langs kysten og åpning av nye oljefelt bare få mil fra verdensarvområdet, er Vegaøyan spesielt utsatt. Det må derfor være et prioritert område mht overvåkning, kystnær beredskap, opplæring og utstyr.

Det er uklart hvilke mulige konsekvenser klimaendringene vil få for området's fugleliv, og da i særdeleshet ærfugltradisjonen. Situasjonen bør følges nøye.

Tilsvarende bør fiskeribestandene i verdensarvområdet overvåkes og sikres mot beskatning som kan true de lokale bestandene.

Sentre for verdensarven og formidling

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune har i samarbeid med Helgeland Museum og VisitVega arbeidet i mange år for å få utviklet et godt formidlingskonsept for Vegaøyan verdensarvområde som også inkluderer et senter for verdensarven. Det sårbare fuglelivet, lange avstander i vanskelig farvann og ustabil vær i verdensarvområdet gjør at vi lokalt er helt avhengig av et slikt senter for å kunne gi et helhetlig og helårlig formidlingstilbud. Det er derfor med stor glede vi konstaterer at MD tilrår etablering av slike sentra der det er naturlig. Vi er også fornøyd med at departementet åpner for ulike modeller der både forvaltningsknutepunkt og museum styrkes for å utvikle god formidling.

Vi støtter dokumentets intensjon om at staten tar hovedansvar for finansiering mht investeringer og drift. Dette er spesielt viktig for forholdsvis små kommuner / steder med begrenset næringsliv og kommuneøkonomi.

Om Statens Naturoppsyn skal ha en helhetlig oppdrag når det gjelder veiledning om kultur- og naturarven i verdensarvområdet, vil Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune anmode om at lokalt naturoppsyn styrkes med en naturveilederstilling.

Kunnskap og kompetanse

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv støtter intensjonene om å bygge opp kunnskap og kompetanse på stedene. Vi vil understreke at stedene selv må ha eierskap til sine utfordringer mht kunnskap, kompetanse og formidling. Stedene må være en sentral og selvfølgelig aktør i utviklingen av informasjons- og undervisningsmateriell.

Det må være et mål at kompetanse om tradisjonshåndverk og immateriell kunnskap bygges opp i lokale/ regionale kunnskapsinstitusjoner som museer, stiftelser, forvaltningsknutepunkt og andre instanser som arbeider innen dette feltet. Det vil sikre oppbygging av lokal kompetanse, kontinuitet og at kunnskapen sikres for ettertiden.

Skole og utdanning

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv støtter Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementets målsetting om å etablere etterutdanningskurs for lærere, lærerverktøy og besøkspakker. Det er avgjørende at stedene tas med i dette arbeidet, styrkes med ressurser til undervisning og at det gis finansiell mulighet til både å utvikle og tilby slike undervisningspakker via Den kulturelle skolesekken og Den naturlige skolesekken.

Internasjonalt arbeid

Internasjonalt samarbeid er viktig både for å skape lokalt engasjement og for utveksling av erfaringer om forvaltning, formidling og næringsutvikling basert på kultur- og naturarven. Stedene må settes i stand til å delta i internasjonale samarbeidsprosjekt gjennom både finansielle ordninger og oppbygging av lokal/nasjonal kompetanse og kapasitet på dette området.

Verdiskaping

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv støtter at verdensarven blir høyt prioritert i Miljøverndepartementets nye strategi for verdiskaping knyttet til kultur- og naturarven. Vi mener det er svært viktig for stedene å få mulighet til å utvikle gode prosjekter som kan bidra aktivt til lokal utvikling og kompetanseoppbygging. Vi er derfor også positive til at samarbeidet mellom verdensarvrådene og lokale næringsdrivende blir styrket. I tillegg vil det være viktig at fylkeskommunene som regional utviklingsaktør trekkes inn i dette arbeidet.

Sluttkommentar

Vega kommune og Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv mener en forutsetning for at vi skal lykkes i verdensarvarbeidet lokalt, er forutsigbare og langsiktige økonomiske ordninger for å ta vare på områdets verdier. For Vegaøyan gjelder dette spesielt ærfugltradisjonen og kulturlandskaps-skjøtselen som er basert på et omfattende samarbeid med grunneierne og lokalt jordbruk. Bøndene må vite at når de inngår samarbeid om skjøtsel, er dette langsiktige avtaler og økonomiske ordninger som er forutsigbare. Det er også viktig at de statlige midlene samordnes og økes slik at de dekker de reelle behov.

Videre er det med uro vi konstaterer at årets bevilgning til bygningsvern ble redusert fordi det nå brukes verdensarvmidler fra Riksantikvarens budsjett til steder/tiltak på den tentative listen. Departementet må arbeide aktivt for at verdensarvpotten økes i takt med oppstart av arbeid med -

eller innskriving av nye steder. Vi må ikke ende i en uheldig situasjon der stedene konkurrerer om verdensarvmidlene.

For øvrig mener vi at dokumentet gir forslag til løsninger på de viktigste utfordringene nasjonalstaten og verdensarvstedene står overfor. Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv og Vega kommuner forutsetter at dokumentets føringer mht formidling, etablering av senter for verdensarven, kapasitet og kompetanse, ny strategi for verdiskaping tilknyttet kultur- og naturarven, samt internasjonalt samarbeid, følges opp med nødvendige bevilgninger gjennom statsbudsjettet.

Saksopplysninger

Miljøverndepartementet (MD) har sent ut på høring forslag til ny, helhetlig verdensarvpolitikk. Høringsdokumentet baserer seg på en rapport fra en arbeidsgruppe, nedsatt av MD med det formål å utarbeide et slikt forslag. Den helhetlige politikken skal ta opp både nasjonale og internasjonale elementer, sammenhengen mellom dem og hva som skal til for at Norge skal kunne gjennomføre forpliktelsene etter verdensarvkonvensjonen. Det er tidligere ikke vært gjort et slikt arbeid av statsparten Norge.

Formålet med dokumentet er å konkretisere utviklingstrender, ambisjonsnivå og prioriteringer, og med det bidra til at oppfølging av verdensarven i årene som kommer blir målrettet og godt koordinert.

Norge har som ambisjon at de norske verdensarvstedene skal utvikles som fyrtårn for den beste praksisen innenfor kultur- og naturforvaltning.

Hovedkonklusjonene fra dokumentet, og eventuelt vurderinger fra høringsrunden, vil bli innarbeidet i stortingsmeldingen om kulturminner, som forventes ferdigbehandlet i løpet av 2012. Spesielt viktige tiltak vil bli fulgt opp i løpet av nærmeste framtid.

Høringsfristen er satt til 01.07.12.

Vurdering

Stiftelsen Vegaøyen verdensarv og administrasjonen i Vega kommune har samarbeidet om denne uttalelsen.

Hei, her er høringsuttalelsen fra Helgeland Museum om helhetlig verdensarvpolitikk. Jeg snakket med Kari om at siden den andre allerede er vedtatt, kan vi jo ikke innarbeide den i kommentaren fra Vega kommune og Stiftelsen. Så hun foreslår at den blir ettersendt eller lagt ved den vedtatte uttalelsen, hvis den ikke allerede er sendt?
mvh Rita

From: [Kari Wærum](#)
Sent: Thursday, June 28, 2012 6:21 AM
To: andre.moller@vega.kommune.no ; [Rita Johansen](#)
Cc: [Asgeir Solstad](#)
Subject: Helgeland Museum - Helhetlig verdensarvpolitikk

Hei André og Rita,

Denne teksten er skrevet av Asgeir Solstad og påplussert noe av meg. Den er i sin helhet framlagt for styret i Helgeland Museum, og godkjent som HMs høringskommentar til dokumentet om Helhetlig verdensarvpolitikk.

Vi ber nå om at

- 1) HM-teksten blir inkorporert i Vega kommunes og Stiftelsens kommentar til dokumentet og
- 2) at vi får den ferdig sammenredigerte kommentaren til gjennomlesning før den oversendes til departementet.

Vennlig hilsen
Kari

Kari Wærum
Avdelingsleder Vega
Helgeland Museum
8980 Vega
+47 90097539
kari.waerum@helgelandmuseum.no

Helgeland museum har lest forslaget til "Ny helhetlig verdensarvpolitikk" av mars 2012. Museet oppfatter behovet for en mer helhetlig politikk på dette som området som betimelig, nettopp på bakgrunn av de begrunnelser departementet tilkjennegir.

Først noen ord om Helgeland Museum:

Vi er et konsolidert museum som er et resultat av museumsreformen i 2002 – 2003, og har avdelinger i 16 kommuner. Totalt har vi knappe 50 ansatte, og en årlig omsetning på ca. kr. 35 millioner.

Helgeland museum avdeling Vega har 2,5 stillinger. I tillegg drar avdelingen veksler på regionale fag- og administrative ressurser, og noen ekstra stillingsressurser i sommersesongen.

Helgeland museum har flere roller i verdensarv arbeidet i Vega. De kan oppsummeres i følgende punkter:

- Vi formidler historien om den bærekraftige levemåten til fiskerbondefamiliene i Vegaøyene gjennom tusen år. Samspillet mellom natur og mennesker i kulturlandskapet og *tradisjonen med ærfuglen som husdyr og dunhåndverket* er en helt spesiell del av denne historien. Hovedarenaen for denne formidlingen er "E-huset" på Nes i Vega, der den levende og personlige *fortellingen* er en svært viktig del av arbeidet med å ivareta den rike, immaterielle kulturarven i Vega.
- Vi driver rådgivning og kursvirksomhet innen bygningsvern i Vegaøyene.
- Vi formidler Vega og Vegaøyenes mer enn 10 000-årige bosettingshistorie, bl.a. gjennom ekskursjoner ute i felten. Tiltakene retter seg særlig mot grunnskolen, men vi erfarer stadig at dedikerte besøkende i alle aldre setter stor pris på denne typen formidling.
- Vi deltar i styret for Verdensarvstiftelsen, og bidrar til den videre utviklingen av verdensarvområdet.

Museet bidrar i tillegg med å ta vare på gjenstandssamlinger knyttet til prestegården på Gladstad, og bistår kommunen i museal forvaltning av dette anlegget.

Museets rolle i verdensarv arbeidet er knyttet til to stikkord: Formidling og kompetanseutvikling.

Museet vil i hovedsak avgrense denne betraktningen til mulighetene og begrensningene forslaget innebærer for museets rolle i et verdensarvområde.

Vi mener likevel det er relevant å peke på vår rolle som *et konsolidert museum* – i en region hvor det er mange områder med vernestatus. På Helgeland har vi tre nasjonalparker, flere verneområder med annen status og ett verdensarvområde. For oss er det viktig å se sammenhengen i det natur- og kulturhistoriske arbeidet som knytter seg til mangfoldet av utfordringer dette innebærer. Vår innsats i verdensarvområdet Vegaøyene må sees i sammenheng med etablering av et nytt nasjonalparksenter og utvikling av museer der natur og kulturhistorie er sterkt sammenvevet. Eksempler på slike museer er skogmuseet i Bindal, naturressursmuseet i Velfjord og den naturhistoriske avdelingen ved museet i Rana.

Dette innebærer at museet etterlyser en klarere felles strategi for utvikling av natur- og kulturhistorisk formidling mellom Kulturdepartementet og Miljøverndepartementet.

Denne har lenge vært etterlyst også fra andre hold. Fraværet av en slik strategi er tydelig også i dette forslaget til helhetlig verdensarvpolitikk.

Museet støtter ideen om et verdensarvsenter. Vi tror dette er nødvendig – særlig siden Vegaøyene ikke er lett tilgjengelige for alle vi ønsker å nå med vår formidling. Den sterkt økende turismen i området bør møtes med grundig og holdningskapende informasjon om verdiene verdensarvstatusen er fundert på, og sårbarheten særlig knyttet til ærfugltradisjonen. Denne informasjonen bør gis i forkant av eventuelle turer i området.

Museet har to integrerte formidlingskvaliteter å bidra med i et slikt senter: Først og fremst synliggjør vi sammenhengen mellom folkets liv i området og naturen det består av. Dette er et viktig perspektiv i hele vår kultur- og naturhistoriske formidling. Dernest vil vi påpeke den lokale avdelingens fordel av å tilhøre den større enheten som Helgeland Museum er. Vår organisasjonsform gjør det mulig å hente ut kompetanse og ressurser i kunnskapsutvikling og formidling innen alle relevante fagområder.

Museet setter også pris på forslaget understrekning av hvor viktig det er å satse på utdanningstilbud i tilknytning til verdensarvarbeidet. Behovene er mange, og målgruppene kan være flere enn lærere. Og også her er museets tenkning knyttet til de muligheter som ligger i å se behovene for Verdensarvstiftelsen på Vega i sammenheng med behovene knyttet til de øvrige virksomhetene som arbeider med vern av natur og kultur. Museet kan bidra med utnyttelse av lokale nettverk innen kompetanseutvikling. Museet samarbeider allerede med Bioforsk, Høgskolen i Nesna, Universitetet i Nordland og NTNU.

Dette knytter også an til det potensial museet har som arena for forskning og kunnskapsutvikling. Vi mener forslaget understrekning av dette er viktig.

Forslaget peker på flere områder hvor det er behov for mer kunnskap. Dette er hva vi gjerne ser sterkere framhevet som et innsatsområde:

Dokumentasjon og formidling av den immaterielle kulturarven.

Det er prisverdig at tradisjonshåndverk og teknikker løftes fram. Men begrepet er mye mer omfattende. Vi kjenner oss sterkt motivert for utvikle vår kompetanse i å løfte fram en svært spesiell del av historien. Vi erfarer daglig at vår fortellerbaserte formidling rører og vekker folk. En utvikling av dette formidlingssporet bør – slik vi ser det - integreres sterkere i politikken.

Å bruke museet som samarbeidspartner byr på store muligheter. Det er kostnadseffektivt, fordi synergieffektene er så åpenbare. Likevel er det viktig å understreke forslaget punkt om at en bør styrke museene i arbeidet med å formidle verdensarven. En slik styrking handler også om økonomi, og dermed bedre rammer for å ivareta oppgavene museet kan løse i verdensarvarbeidet.